

Наводно, када је председник Србије Борис Тадић крајем августа, чувши од од немачке канцеларке Ангеле Меркел да је укидање српских установа на северу Косова један од услова за успешну кандидатуру Србије у ЕУ, рекао „изгубићу изборе ако то учиним“, она му је одговорила са „so, what?“ (па шта).

Када је прошле недеље Европска комисија условно потврдила српску кандидатуру, а премијер Мирко Цветковић то оценио „дипломом“ своје владе, док је Томислав Николић, вођа опозиционих напредњака упркос кризи на косовском северу, позвао коалиционе партнере Тадићевог ДС да ту владу сруше, а лидер либерала Чедомир Јовановић поручио да више неће по потреби чинити парламентарну већину, ишчекивање расписивања избора нарасло је до границе опипљивости.

Пад евроентузијазма

Мада је Тадић одговорио оно што званично изјављује најмање годину дана, а то је да ће избори бити у марту, јер, како је навео „превремене избори нису планирани, а они који намећу изборну атмосферу само удаљавају потенцијалне инвеститоре“, ипак би се мало ко изненадио и да већ колико ове недеље председник изборе распише. Тако се председница парламента Славица Ђукић-Дејановић пре десетак дана поверила новинарима да се не би изненадила да се избори распишу у децембру. И теорија и искуство показују да тренутак расписивања одређује главну изборну тему, пресудну за резултат, али овде су се косовска и европска тема преклопиле, тако да за Тадићеве демократе више нису важне добре вести из Брисела, колико избегавање сценарија „народа на тракторима“, односно колективног сељење Срба са севера Косова, како то наговештава књижевник и вођа СПО Вук Драшковић („припрема се сценарио Олује... којим ће се подићи барикаде према демократском свету“).

Пад евроентузијазма који код грађана Србије бележе истраживачи јавног мњења агенције Стратешки маркетинг, указује да би косовска тема и овога пута могла да буде

превлада. Према најновијим анкетама, улазак Србије у ЕУ подржава 46 осто, док је против 37, што је најнижи степен подршке у последњих једанаест година. Претходна анкета забележила је 53 одсто оних који подржавају европске интеграције, а с обзиром на тренд, истраживачи очекује и даљи пад подршке. Стратешки маркетинг је пре две године забележио и да више од 60 одсто грађана сматра Косово изгубљеним, али истраживачи истичу да се однос према Косову увек нагло промени кад тамо крене нешто да се догађа.

Косовска тема

Уколико дакле, косовска тема буде одређивала кампању, као и прецизан тајминг избора, лидер социјалиста Ивица Дачић може да настави да истиче кандидатуру за премијера, иако се ових дана из ДС поручује да то место природно припада демократама. Дачића препоручује, између осталог и то, што је он партију 2006. преузео на платформи да наставља борбу за Косово, коју је претходни лидер СПС Слободан Милошевић водио, али и то што другог конкурента на пољу јаке државотворне реторике - Војислава Коштуницу и ДСС, прати сенка атентата на Зорана Ћинђића. Кад је реч политици према ЕУ, ту су утицајни коментатори већ лансирали тезу како је Унија до даљњег практично затворила врата даљем проширењу, а Србију, Црну Гору, Македонију, Босну и Херцеговину, Албанију и Косово препустила помоћи и лидерству Турске. Дачић тврди да у владајућој коалицији није договорен тачан датум избора „али зашто они не би били одржани на пролеће“.

Нешто између

„Кад много тога анализирате, очигледно је да ћемо имати изборе раније него што је влада тврдила да је нормално за Србију“, каже Томислав Николић. „Мислим да је ово паклени план владајуће коалиције да у својим редовима изнедри патриоте, екстремне елементе, да покупи гласове и оних који су за ЕУ и који су против и оних који су за Косово и оних који су за његову поделу или предају Косова, па да после кажу морамо сви заједно“, истиче он указујући да су сукоби унутар власти „вештачки“. У овој варијанти, по Николићу, један од највећих Тадићевих проблема, биће како да објасни зашто се на крају избори одржавају баш у јануару, после одбијања захтева напредњака да буду у јануару.

И Мирослав Маркићевић, посланик НС, позивајући се на медијске спекулације, објавио је

да очекује изборе у другој половини јануара, пошто ће у фебруару ММФ тражити од Србије смањење пензија и отпуштање великог броја радника у јавном сектору.

„С обзиром на предизборну климу у Србији, српској делегацији смо изнова понављали колика је потреба да се остане у оквиру фискалних циљева. Знамо да предстоје избори, али очекујемо да структурне реформе неће бити стављене на лед“, казао је одлазећи шеф мисије ММФ Алберт Јегер. А у Србији, пошто се 9. децембра Савет министара ЕУ изјасни о препоруци ЕК о кандидатури Србије, остаје да се види јануар или март, или нешто између.

Јасмина Лукач

(Данас)